

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI 2014/42/EU,
annettu 3 päivänä huhtikuuta 2014,
rikoksentekevälaineiden ja rikoshyödyn jäädyttämisestä ja menetetyksi tuomitsemisesta Euroopan
unionissa

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 82 artiklan 2 kohdan ja 83 artiklan 1 kohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽¹⁾,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon ⁽²⁾,

noudattavat tavallista lainsäätämisyksitystä ⁽³⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Rajat ylittävän järjestäytyneen rikollisuuden, mukaan luettuina mafiatyypiset rikollisjärjestöt, tärkein motiivi on taloudellinen hyöty. Tämän johdosta toimivaltaisille viranomaisille olisi annettava keinot jäljittää, jäädyttää, hallinnoida ja tuomita menetetyksi rikoksen tuottama hyöty. Järjestäytyneen rikollisuuden tuloksellinen ehkäiseminen ja torjuminen olisi kuitenkin toteutettava rikoshyödyn neutralisoinnilla ja se olisi ulotettava tietyissä tapauksissa koskemaan kaikkea rikollisesta toiminnasta saatua omaisuutta.
- (2) Järjestäytyneet rikollisryhmät toimivat yli rajojen ja hankkivat yhä useammin varoja muista jäsenvaltioista kuin niistä, joista käsin ne toimivat, ja kolmansista maista. Varojen takaisinperintää ja keskinäistä oikeusapua varten tarvitaan yhä enemmän tehokasta kansainvälistä yhteistyötä.
- (3) Tehokkaimpia järjestäytyneen rikollisuuden torjuntakeinoja on säätää tällaisia rikoksia koskevista ankarista oikeudellisista seuraamuksista ja tunnistaa rikokset tehokkaasti sekä jäädyttää ja tuomita menetetyksi rikoksentekevälaineet ja rikoshyöty.
- (4) Saatavilla olevien tilastotietojen puutteellisuudesta huolimatta näyttää siltä, että unionissa takaisin perityn rikoshyödyn määrä on riittämättömän alhainen suhteessa rikoshyödyn arvioituun määrään. Selvitykset ovat osoittaneet, että vaikka menetetyksi tuomitsemista säännellään sekä unionin että kansallisen oikeuden avulla, menetetyksi tuomitsemista koskevia menettelyjä käytetään edelleen liian vähän.
- (5) Vähimmäissäännöt hyväksymällä lähennetään jäsenvaltioiden jäädyttämistä ja menetetyksi tuomitsemista koskevia järjestelmiä ja edistetään siten keskinäistä luottamusta ja tehokasta rajat ylittävää yhteistyötä.

⁽¹⁾ EUVL C 299, 4.10.2012, s. 128.

⁽²⁾ EUVL C 391, 18.12.2012, s. 134.

⁽³⁾ Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 25. helmikuuta 2014 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston päätös, tehty 14. maaliskuuta 2014.

- (6) Tukholman ohjelmassa ja menetetyksi tuomitsemisesta ja varallisuuden takaisinmaksusta kesäkuussa 2010 annetuissa oikeus- ja sisäasioiden neuvoston päätelmissä korostetaan, että on tärkeää tehostaa rikollisten varojen tunnistamista, menetetyksi tuomitsemista ja uudelleenkäyttöä.
- (7) Varojen jäädyttämistä, takavarikointia ja menetetyksi tuomitsemista koskevan unionin yhteisen toiminnan 98/699/YOS⁽¹⁾ nykyisen säädöskehysten muodostavat neuvoston puitepäättös 2001/500/YOS⁽²⁾, neuvoston puitepäättös 2003/577/YOS⁽³⁾ neuvoston puitepäättös 2005/212/YOS⁽⁴⁾ ja neuvoston puitepäättös 2006/783/YOS⁽⁵⁾.
- (8) Komission kertomukset puitepäättösten 2003/577/YOS, 2005/212/YOS ja 2006/783/YOS täytäntöönpanosta osoittavat, että laajennettua hyödyn menettämistä ja jäädyttämistä ja menetetyksi tuomitsemista koskevien päätösten vastavuoroista tunnistamista koskevat nykyiset järjestelmät eivät ole täysin tehokkaita. Jäsenvaltioiden lainsäädäntöjen väliset eroavuudet haittaavat menetetyksi tuomitsemista.
- (9) Tämän direktiivin tarkoituksena on tarkistaa puitepäättösten 2001/500/YOS ja 2005/212/YOS säännöksiä ja laajentaa niiden soveltamisalaa. Nämä puitepäättökset olisi osittain korvattava niiden jäsenvaltioiden osalta, joita tämä direktiivi sitoo.
- (10) Jäsenvaltiot voivat vapaasti käyttää rikostapakseen liittyviä menetetyksi tuomitsemista koskevia menettelyjä missä tahansa toimivaltaisessa tuomioistuimessa.
- (11) Nykyistä rikoshyödyn käsitettä olisi selvennettävä niin, että se kattaisi sekä rikollisesta toiminnasta suoraan saatavan hyödyn että kaikki välilliset etuudet, mukaan lukien välittömän hyödyn myöhemmän uudelleen sijoittamisen tai muuntamisen. Rikoshyötyyn voi näin ollen sisältyä kaikki omaisuus, myös sellainen, joka on kokonaan tai osittain muunnettu tai vaihdettu muuksi omaisuudeksi tai joka on sekoitettu laillisista lähteistä hankitun omaisuuden kanssa, sekoittuneen hyödyn arvioitua arvoon asti. Rikoshyötyyn voivat sisältyä myös tulot tai muut etuudet, jotka johtuvat rikoshyödyistä tai omaisuudesta, joksi rikoshyöty on muunnettu tai vaihdettu tai johon se on sekoitettu.
- (12) Tässä direktiivissä määritellään laajasti omaisuus, joka voi joutua jäädyttämisen ja menetetyksi tuomitsemisen kohteeksi. Tämä määritelmä sisältää myös oikeudelliset asiakirjat ja välineet, joilla todistetaan omistusoikeus tai muu oikeus tällaiseen omaisuuteen. Tällaiset asiakirjat tai välineet voivat olla esimerkiksi rahoitusvälineitä tai asiakirjoja, joista velkoja voi esittää saatavia ja joita yleensä tavataan asianomaisten menettelyjen kohteena olevan henkilön hallusta. Tämä direktiivi ei vaikuta olemassa oleviin kansallisiin menettelyihin, jotka koskevat oikeudellisia asiakirjoja tai välineitä, joilla todistetaan omistusoikeus tai muu oikeus omaisuuteen, koska näitä menettelyjä soveltavat toimivaltaiset kansalliset viranomaiset tai julkiset elimet kansallisen lainsäädännön mukaisesti.
- (13) Tämän direktiivin mukainen jäädyttäminen ja menetetyksi tuomitseminen ovat itsenäisiä käsitteitä, joiden ei olisi estettävä jäsenvaltioita panemasta täytäntöön tätä direktiiviä sellaisilla välineillä, joita pidettäisiin kansallisen oikeuden mukaisesti seuraamuksina tai muuntotyypisinä toimenpiteinä.

(1) Yhteinen toiminta 98/699/YOS 3 päivältä joulukuuta 1998, jonka neuvosto on hyväksynyt Euroopan unionista tehdyn sopimuksen K.3 artiklan perusteella, rahanpesusta, rikoksentekevälaineiden ja rikoksen tuottaman hyödyn tunnistamisesta, jäljittamisestä, jäädyttämisestä, takavarikosta ja menetetyksi tuomitsemisesta (EYVL L 333, 9.12.1998, s. 1).

(2) Neuvoston puitepäättös 2001/500/YOS, tehty 26 päivänä kesäkuuta 2001, rahanpesusta, rikoksentekevälaineiden ja rikoksen tuottaman hyödyn tunnistamisesta, jäljittamisestä, jäädyttämisestä tai takavarikoimisesta ja menetetyksi tuomitsemisesta (EUVL L 182, 5.7.2001, s. 1).

(3) Neuvoston puitepäättös 2003/577/YOS, tehty 22 päivänä heinäkuuta 2003, omaisuuden tai todistusaineiston jäädyttämistä koskevien päätösten täytäntöönpanosta Euroopan unionissa (EUVL L 196, 2.8.2003, s. 45).

(4) Neuvoston puitepäättös 2005/212/YOS, tehty 24 päivänä helmikuuta 2005, rikoksen tuottaman hyödyn ja rikoksella saadun omaisuuden sekä rikoksentekevälaineiden menetetyksi tuomitsemisesta (EUVL L 68, 15.3.2005, s. 49).

(5) Neuvoston puitepäättös 2006/783/YOS, tehty 6 päivänä lokakuuta 2006, vastavuoroisen tunnistamisen periaatteen soveltamisesta menetetyksi tuomitsemista koskeviin päätöksiin (EUVL L 328, 24.11.2006, s. 59).

- (14) Tuomioistuimen lainvoimaisen tuomion seurauksena tapahtuvalla rikoksentekovälineiden ja rikoshyödyn sekä näiden rikoksentekovälineiden ja rikoshyödyn arvoa vastaavan omaisuuden menetetyksi tuomitsemisessa olisi sovellettava tässä direktiivissä säädettyä laajennettua rikoksen käsitettä. Puitepäätöksellä 2001/500/YOS veloitetaan jäsenvaltiot mahdollistamaan rikoksentekovälineiden ja rikoshyödyn menetetyksi tuomitseminen lainvoimaisen tuomion perusteella sekä rikoksentekovälineiden ja rikoshyödyn arvoa vastaavan omaisuuden menetetyksi tuomitseminen. Nämä veloitteet olisi pidettävä voimassa niiden rikosten osalta, jotka eivät kuulu tämän direktiivin soveltamisalaan, ja tässä direktiivissä määritelty rikoshyödyn käsite olisi tulkittava samalla tavalla niiden rikosten osalta, jotka eivät sisälly tämän direktiivin soveltamisalaan. Jäsenvaltiot voivat vapaasti säätää, että arvoa vastaavan omaisuuden menetetyksi tuomitseminen on toissijainen suoraan menetetyksi tuomitsemiseen nähden tai vaihtoehto sille, sen mukaan kuin on asianmukaista kansallisen oikeuden nojalla.
- (15) Rikoksentekovälineiden ja rikoshyödyn, tai rikoksentekovälineiden tai rikoshyödyn arvoa vastaavan omaisuuden menetetyksi tuomitsemisen olisi oltava mahdollista rikoksesta annetun lainvoimaisen tuomion perusteella. Myös asianosaisen poissa ollessa toteutetut menettelyt voivat johtaa tällaiseen lainvoimaiseen tuomioon. Jos menetetyksi tuomitseminen lainvoimaisen tuomion perusteella ei ole mahdollista, rikoksentekovälineiden ja rikoshyödyn menetetyksi tuomitsemisen olisi silti oltava mahdollista tiettyissä olosuhteissa, ainakin epäillyn tai syytetyin sairauden tai pakenemisen ollessa kyseessä. Tämän veloitteen noudattamiseksi olisi kuitenkin riittävää, että jäsenvaltioilla olisi asianosaisen poissa ollessa toteuttavia menettelyjä tällaisia sairaus- ja pakenemistapauksia varten. Kun epäilty tai syytetty on paennut, jäsenvaltioiden olisi toteutettava kaikki kohtuulliset toimet, ja ne voivat edellyttää, että asianomainen henkilö kutsutaan menetetyksi tuomitsemista koskevaan menettelyyn tai että tämä menettely saatetaan hänen tietoonsa.
- (16) Tätä direktiiviä sovellettaessa katsottaisiin kyseessä olevan sairaus, kun epäilty tai syytetty ei pysty osallistumaan rikosoikeudelliseen menettelyyn pidemmällä aikavälillä, minkä tuloksena menettelyä ei voida jatkaa normaaleissa olosuhteissa. Epäiltyjä tai syytettyjä voidaan pyytää todistamaan sairaus esimerkiksi lääkärintodistuksella, joka tuomioistuimen pitäisi voida jättää huomioimatta, jos se katsoo todistuksen epätydyttäväksi. Tämä ei saisi vaikuttaa kyseisen henkilön oikeuteen käyttää menettelyssä oikeudellista edustajaa.
- (17) Rikoksentekovälineiden arvoa vastaavan omaisuuden menetetyksi tuomitsemisen osalta asiaan liittyviä säännöksiä voitaisiin soveltaa tämän direktiivin täytäntöönpanossa, kun käsiteltävänä olevan tapauksen erityiset olosuhteet huomioon ottaen tällainen toimenpide on oikeasuhteinen erityisesti ottaen huomioon asianomaisten rikoksentekovälineiden arvon. Jäsenvaltiot voivat myös ottaa huomioon sen, onko tuomittu vastuussa rikoksentekovälineiden menetetyksi tuomitsemisen mahdottomuudesta ja missä määrin.
- (18) Pannessaan täytäntöön tätä direktiiviä jäsenvaltiot voivat säätää, että poikkeustapauksissa menetetyksi tuomitsemisesta ei pitäisi antaa päätöstä, jos se aiheuttaisi kansallisen lainsäädännön mukaisesti kohtuuttomia vaikeuksia asianomaiselle henkilölle kyseisen yksittäisen tapauksen olosuhteiden perusteella, joiden olisi oltava ratkaisevia. Jäsenvaltioiden olisi hyödynnettävä tätä mahdollisuutta erittäin rajoitetusti ja niiden olisi sallittava säätää vain, että menetetyksi tuomitsemista ei ole määrättävä, kun menetetyksi tuomitseminen asettaisi asianomaisen henkilön tilanteeseen, jossa hänen olisi erittäin vaikea ansaita elantonsa.
- (19) Rikollisryhmät harjoittavat monenlaista rikollista toimintaa. Jotta järjestäytyneitä rikollisuutta voitaisiin torjua tehokkaasti, joissakin tilanteissa saattaa olla asianmukaista tuomita rikostuomion yhteydessä menetetyksi paitsi suoraan tiettyyn rikokseen liittyvä omaisuus, myös muu omaisuus, jonka tuomioistuin on määrittänyt muista rikoksista saaduksi hyödyksi. Tästä menettelystä käytetään nimitystä laajennettu hyödyn menettäminen. Puitepäätöksessä 2005/212/YOS säädetään kolmesta vähimmäisvaatimuksia koskevasta kokonaisuudesta, joista jäsenvaltiot voivat valita laajennetun hyödyn menettämisen soveltamista varten. Tämän vuoksi jäsenvaltiot ovat valinneet eri vaihtoehtoja saattaessaan mainitun puitepäätöksen osaksi kansallista lainsäädäntöään, minkä seurauksena laajennettua hyödyn menettämistä koskevan käsitteen sisältö on eri lainkäyttöalueilla erilainen. Tämä eroavuus vaikeuttaa menetetyksi tuomitsemiseen liittyvää rajat ylittävää yhteistyötä. Sen vuoksi on tarpeen jatkaa laajennettua hyödyn menettämistä koskevien säännösten yhdenmukaistamista vahvistamalla yksi ainoa vähimmäissääntö.
- (20) Määrittäessään, voiko rikoksesta olla taloudellista hyötyä, jäsenvaltiot voivat ottaa huomioon toimintatavat, esimerkiksi jos rikoksen olosuhteisiin kuuluu se, että se tehtiin järjestäytyneen rikollisuuden puitteissa tai tarkoituksena oli saada säännöllistä tuottoa rikoksista. Tämän ei kuitenkaan olisi rajoitettava mahdollisuutta soveltaa laajennettua hyödyn menettämistä.

- (21) Laajennetun hyödyn menettämisen olisi oltava mahdollista, kun tuomioistuimien katsoo, että kyseinen omaisuus on peräisin rikollisesta toiminnasta. Tämä ei tarkoita sitä, että olisi osoitettava kyseisen omaisuuden olevan peräisin rikollisesta toiminnasta. Jäsenvaltiot voivat säätää, että voisi esimerkiksi olla riittävää, että tuomioistuimien pitää asiaa todennäköisenä tai voi kohtuudella olettaa olevan huomattavasti todennäköisempää, että kyseinen omaisuus on hankittu rikollisen toiminnan kuin muun toiminnan avulla. Tässä yhteydessä tuomioistuimen on tarkasteltava tapauksen olosuhteita, myös tosiasioita ja saatavilla olevia todisteita, joiden perusteella voitaisiin antaa laajennettua rikoshyödyn menetetyksi tuomitsemista koskeva päätös. Se, että henkilön omaisuus on suhteettoman suuri verrattuna hänen laillisiin tuloihinsa, voisi olla eräs tällainen tosiasia, josta tuomioistuimien voi päätellä, että omaisuus on peräisin rikollisesta toiminnasta. Jäsenvaltiot voisivat myös määrittellä vaadittavan ajanjakson, jonka kuluessa omaisuuden voitaisiin katsoa syntyneen rikollisesta toiminnasta.
- (22) Tässä direktiivissä säädetään vähimmäissäännöistä. Se ei estä jäsenvaltioita säätämästä kansallisessa lainsäädännössä laajemmista valtuuksista, mukaan lukien esimerkiksi niiden todisteita koskevien sääntöjen osalta.
- (23) Tätä direktiiviä sovelletaan tässä direktiivissä lueteltujen välineiden soveltamisalaan kuuluviin rikoksiin. Jäsenvaltioiden olisi näiden välineiden soveltamisalalla sovellettava laajennettua menetetyksi tuomitsemista valtuuksia vähintään tiettyihin tässä direktiivissä määriteltyihin vakaviin rikoksiin.
- (24) Se, että epäilty tai syytetty siirtää omaisuutensa asiasta tietoiselle kolmannelle osapuolelle välttääkseen sen menetetyksi tuomitsemisen, on yhä yleisempi käytäntö. Voimassa oleva unionin säädöskehys ei sisällä sitovia sääntöjä kolmansille osapuolille siirretyn omaisuuden menetetyksi tuomitsemisesta. Sen vuoksi on yhä tarpeellisempaa mahdollistaa kolmansille osapuolille siirretyn omaisuuden tai kolmansien osapuolten hankkiman omaisuuden menetetyksi tuomitseminen. Kolmannen osapuolen hankinnalla tarkoitetaan esimerkiksi tilannetta, jossa kolmas osapuoli on hankkinut omaisuuden epäillyltä tai syytetyltä suoraan tai välillisesti, esimerkiksi välittäjän avulla, mukaan lukien tapaukset, joissa rikos on tehty kyseisen kolmannen osapuolen puolesta tai tämän hyväksi, kun syytetyllä ei ole omaisuutta, joka voidaan tuomita menetetyksi. Tämän menetetyksi tuomitsemisen olisi oltava mahdollista ainakin tapauksissa, joissa kolmas osapuoli tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää, että siirron tai hankinnan tarkoituksena oli menetetyksi tuomitsemisen välttäminen, konkreettisten tosiasioiden ja olosuhteiden perusteella mukaan lukien se, että siirto tehtiin veloitusetta tai huomattavasti markkina-arvoa alemmasta rahamäärästä. Kolmansille osapuolille siirrettyjen varojen menetetyksi tuomitsemista koskevat säännöt olisi ulotettava koskemaan sekä luonnollisia henkilöitä että oikeushenkilöitä. Hyvässä uskossa toimineiden kolmansien osapuolten oikeuksia ei tulisi missään tapauksessa rajoittaa.
- (25) Jäsenvaltiot voivat vapaasti säätää, että kolmansille osapuolille siirrettyjen varojen menetetyksi tuomitseminen on toissijainen suoraan menetetyksi tuomitsemiseen nähden tai vaihtoehto sille, sen mukaan kuin on asianmukaista kansallisen oikeuden mukaan.
- (26) Menetetyksi tuomitseminen johtaa omaisuuden lopulliseen menettämiseen. Omaisuuden säilyttäminen voi olla menetetyksi tuomitsemisen edellytys, ja sillä on merkitystä menetetyksi tuomitsemista koskevan päätöksen täytäntönnäpönnän kannalta. Omaisuus säilytetään jäädyttämällä. Jotta voitaisiin estää omaisuuden hävittäminen ennen jäädyttämispäätöksen antamista, jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille olisi annettava jäädyttämispäätöstä koskevan pyynnön perusteella valtuudet toteuttaa välittömästi toimia tällaisen omaisuuden turvaamiseksi.
- (27) Koska omaisuus usein säilytetään menetetyksi tuomitsemista varten, jäädyttäminen ja menetetyksi tuomitseminen ovat kiinteästi sidoksissa toisiinsa. Joissakin oikeusjärjestelmissä menetetyksi tuomitsemista varten suoritettu jäädyttäminen katsotaan erilliseksi väliaikaiseksi menettelylliseksi toimenpiteeksi, jota voi seurata menetetyksi tuomitsemista koskeva päätös. Tämän direktiivin olisi lähennettävä joitakin menetetyksi tuomitsemista varten tapahtuvaa jäädyttämistä koskevien kansallisten järjestelmien näkökohtia, sanotun kuitenkaan rajoittamatta keskenään erilaisten kansallisten oikeusjärjestelmien ja puitteiden päätöksen 2003/577/YOS soveltamista.
- (28) Jäädyttämistoimenpiteet eivät vaikuta siihen, että omaisuutta voidaan pitää todistusaineistona koko menettelyn ajan, edellyttäen että se on lopulta saatavilla, jotta menetetyksi tuomitsemista koskeva päätös voidaan panna tehokkaasti täytäntöön.

- (29) Omaisuus voidaan jäädyttää rikosoikeudellisen menettelyn yhteydessä myös mahdollista myöhemmin tapahtuvaa omaisuuden palauttamista tai rikoksesta aiheutuneiden vahinkojen korvaamisen varmistamista varten.
- (30) Epäilty tai syytety kätkevät usein omaisuutta koko rikosoikeudellisten menettelyjen ajan. Tämän vuoksi menettämisseuraamuksia ei voida panna asianmukaisesti täytäntöön, vaan niiden kohteena olevat henkilöt voivat edelleen nauttia omaisuudestaan sen jälkeen, kun ovat suorittaneet rangaistuksensa. Tämän vuoksi on tarpeen mahdollistaa menetetyksi tuomittavan omaisuuden tarkka määrittäminen myös lainvoimaisen rikustuomion antamisen jälkeen, jotta menettämisseuraamukset voidaan panna täytäntöön täysimääräisesti tapauksissa, joissa omaisuutta ei alun perin ole löydetty lainkaan tai sitä ei ole löydetty riittävästi, jolloin menettämisseuraamusta ei ole voitu panna täytäntöön.
- (31) Koska jäädyttämissä päätöksellä rajoitetaan omistusoikeutta, tällaisia väliaikaisia toimenpiteitä ei tulisi pitää voimassa kauempaa, kuin on tarpeen sen varmistamiseksi, että kyseinen omaisuus on saatavilla mahdollista myöhempää menetetyksi tuomitsemista varten. Tämä saattaa edellyttää tuomioistuimen suorittamaa uudelleentarkastelua, jotta voidaan varmistaa, että toimenpiteiden tarkoitus eli omaisuuden hävittämisen estäminen on edelleen pätevä.
- (32) Omaisuutta, joka on jäädytetty mahdollista myöhempää menetetyksi tuomitsemista varten, olisi hallinnoitava asianmukaisella tavalla, jotta se ei menetä taloudellista arvoaan. Jäsenvaltioiden olisi toteutettava tällaisten menettelyjen välttämiseksi tarvittavat toimenpiteet, mukaan lukien omaisuuden mahdollinen myynti tai luovuttaminen. Jäsenvaltioiden olisi toteutettava asianmukaiset toimenpiteet, esimerkiksi perustamalla kansallisia keskitettyjä omaisuudenhoitotoimistoja tai joukon erikoistuneita toimistoja tai ottamalla käyttöön muita järjestelyjä sen varmistamiseksi, että menetetyksi tuomitsemista varten jäädytetyjä varoja hallinnoidaan tehokkaasti ja niiden arvo säilytään siihen asti, että lainkäyttöviranomaiset tekevät asiassa ratkaisun.
- (33) Tämä direktiivi vaikuttaa olennaisesti yksilöiden oikeuksiin, eikä ainoastaan epäiltyjen tai syytettyjen vaan myös syytetoimien ulkopuolelle jäävien kolmansien osapuolten oikeuksiin. Sen vuoksi on tarpeen säätää erityisistä takeista ja oikeussuojakeinoista, jotta voidaan turvata perusoikeudet tämän direktiivin täytäntöönpanon yhteydessä. Näihin kuuluu sellaisen kolmannen osapuolen oikeus tulla kuulluksi, joka väittää olevansa kyseisen omaisuuden omistaja, tai joka väittää omaavansa muita omistusoikeuksia (esineoikeus, *ius in re*), kuten nautintaoikeus. Omaisuuden jäädyttämistä koskeva päätös olisi annettava tiedoksi asianomaiselle henkilölle mahdollisimman pian sen täytäntöönpanon jälkeen. Toimivaltaiset viranomaiset voivat tästä huolimatta lykätä päätöksen tiedoksiantamista asianomaiselle tutkinnan niin edellyttäessä.
- (34) Omaisuuden jäädyttämistä koskevan päätöksen tiedoksiantamisen tarkoituksena on muun muassa antaa asianomaiselle mahdollisuus kiistää päätös. Näin ollen tiedoksiannon yhteydessä olisi ainakin lyhyesti esitettävä kyseisen päätöksen syy tai syyt, pitäen mielessä että syyt voidaan esittää hyvin ytimekkäästi.
- (35) Jäsenvaltioiden olisi harkittava toimenpiteitä, jotka mahdollistaisivat menetetyksi tuomitun omaisuuden käyttämisen yleisen edun mukaisesti tai sosiaalisiin tarkoituksiin. Tällaisiin toimenpiteisiin voisi muun muassa kuulua omaisuuden varaaminen ensisijaisesti lainvalvontaa ja rikosten ehkäisyä koskeviin hankkeisiin sekä muihin yleisen edun ja sosiaalisen edun mukaisiin hankkeisiin. Tämä jäsenvaltioiden velvoite voisi sisältää esimerkiksi oikeudellisen analyysin laatimisen tai toimenpiteiden käyttöönoton eduista ja haitoista keskustelemisen. Hallinnoidessaan jäädytettyä omaisuutta ja toteuttaessaan toimenpiteitä menetetyksi tuomitun omaisuuden käyttämiseksi jäsenvaltioiden olisi ryhdyttävä asianmukaisiin toimiin rikollisen tai laittoman soluttautumisen ehkäisemiseksi.
- (36) Rikoshöydyn jäädyttämistä ja menetetyksi tuomitsemista koskevia luotettavia tietolähteitä on vähän. Tämän direktiivin arviointia varten olisi kerättävä vähimmäismäärä asianmukaista vertailukelpoista tilastotietoa varojen jäädyttämisestä ja menetetyksi tuomitsemisesta, varojen jäljittämisestä sekä niihin liittyvistä lainkäyttöviranomaisten toimista ja varojen myyntiin liittyvistä toimista.

- (37) Jäsenvaltioiden olisi pyrittävä kokoamaan keskitetyksi tietoja tiettyjä tilastoja varten, jotka toimitetaan komissiolle. Tämä tarkoittaa, että jäsenvaltioiden olisi toteutettava kohtuullisia ponnisteluja kyseisten tietojen keräämiseksi. Se ei kuitenkaan tarkoita, että jäsenvaltiot olisivat velvollisia onnistumaan tässä tietojen keräämisessä, jos hallinnollinen taakka on kohtuuton tai jos tästä aiheutuu kyseiselle jäsenvaltiolle korkeita kustannuksia.
- (38) Tässä direktiivissä kunnioitetaan perusoikeuksia ja noudatetaan Euroopan unionin perusoikeuskirjassa, jäljempänä 'perusoikeuskirja', ja ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyssä eurooppalaisessa yleissopimuksessa, jäljempänä 'Euroopan ihmisoikeussopimus', tunnustettuja periaatteita Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännössä tulkittulla tavalla. Tämä direktiivi olisi pantava täytäntöön näiden oikeuksien ja periaatteiden mukaisesti. Tämä direktiivi ei vaikuta oikeusapua koskevaan kansalliseen lainsäädäntöön eikä luo velvoitteita jäsenvaltioiden oikeusapujärjestelmille, joita olisi sovellettava perusoikeuskirjan ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen mukaisesti.
- (39) Olisi otettava käyttöön erityiset takeet sen varmistamiseksi, että menetetyksi tuomitsemista koskevat päätökset pääsääntöisesti perustellaan, ellei vähäisissä tapauksissa sovellettavissa yksinkertaistetuissa rikosoikeudellisissa menettelyissä asianomainen henkilö ole luopunut oikeudestaan saada perustelut.
- (40) Tämä direktiivi olisi pantava täytäntöön ottaen huomioon Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/64/EU ⁽¹⁾, direktiivin 2012/13/EU ⁽²⁾ ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/48/EU ⁽³⁾ säännökset, jotka koskevat menettelyä koskevia oikeuksia rikosoikeudellisissa menettelyissä.
- (41) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän direktiivin tavoitetta eli omaisuuden menetetyksi tuomitsemisen helpottamista rikosasioissa, vaan se voidaan saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen tämän tavoitteen saavuttamiseksi.
- (42) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitettyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevien 3 artiklan ja 4 a artiklan 1 kohdan mukaisesti Irlanti on ilmoittanut haluavansa osallistua tämän direktiivin hyväksymiseen ja soveltamiseen. Pöytäkirjan mukaisesti tämä direktiivi sitoo Irlantia vain niiden välineiden soveltamisalaan kuuluvien rikosten osalta, jotka sitovat Irlantia.
- (43) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitettyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevien 1 ja 2 artiklan sekä 4 a artiklan 1 kohdan mukaisesti Yhdistynyt kuningaskunta ei osallistu tämän direktiivin hyväksymiseen, direktiivi ei sido Yhdistynyttä kuningaskuntaa eikä sitä sovelleta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan, sanotun kuitenkin rajoittamatta mainitun pöytäkirjan 4 artiklan soveltamista. Jos Yhdistynyt kuningaskunta osallistuu pöytäkirjan 4 artiklan mukaisesti, tämä direktiivi sitoo Yhdistynyttä kuningaskuntaa vain niiden välineiden soveltamisalaan kuuluvien rikosten osalta, jotka sitovat Yhdistynyttä kuningaskuntaa.
- (44) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitettyssä, Tanskan asemasta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 22 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän direktiivin hyväksymiseen, direktiivi ei sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan,

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/64/EU, annettu 20 päivänä lokakuuta 2010, oikeudesta tulkkaukseen ja käännöksiin rikosoikeudellisissa menettelyissä (EUVL L 280, 26.10.2010, s. 1).

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/13/EU, annettu 22 päivänä toukokuuta 2012, tiedonsaantioikeudesta rikosoikeudellisissa menettelyissä (EUVL L 142, 1.6.2012, s. 1).

⁽³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/48/EU, annettu 22 päivänä lokakuuta 2013, oikeudesta käyttää avustajaa rikosoikeudellisissa menettelyissä ja eurooppalaista pidätysmääräystä koskevissa menettelyissä sekä oikeudesta saada tieto vapaudenmenetyksestä ilmoitetuksi kolmannelle osapuolelle ja pitää vapaudenmenetyksen aikana yhteyttä kolmansiin henkilöihin ja konsuliviranomaisiin (EUVL L 294, 6.11.2013, s. 1).

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

1 artikla

Kohde

1. Tässä direktiivissä vahvistetaan vähimmäissäännöt, joiden nojalla omaisuus voidaan jäädyttää sen mahdollista myöhempää menetetyksi tuomitsemista varten tai tuomita menetetyksi rikosasiassa.
2. Tämä direktiivi ei vaikuta menettelyihin, joita jäsenvaltiot voivat käyttää tuomitukseen menetetyksi kyseessä olevan omaisuuden.

2 artikla

Määritelmät

Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

- 1) 'rikoshyödyllä' rikoksen välittömästi tai välillisesti tuottamaa taloudellista etua; se voi muodostua mistä tahansa omaisuudesta, ja siihen kuuluvat minkä tahansa rikoksen välittömästi tuottaman hyödyn myöhempi uudelleensijoittaminen tai muuntaminen ja mitkä tahansa taloudellista arvoa omaavat edut;
- 2) 'omaisuudella' kaikkea aineellista tai aineetonta, irtainta tai kiinteää omaisuutta sekä oikeudellisia asiakirjoja ja välineitä, joilla todistetaan omistusoikeus tai muu oikeus tällaiseen omaisuuteen;
- 3) 'rikoksentekevälineillä' omaisuutta, jota on osaksi tai kokonaan käytetty tai aiotaan käyttää rikoksen tai rikosten tekemiseen millä tavalla tahansa;
- 4) 'menetetyksi tuomitsemisella' tuomioistuimen määräämää rikokseen liittyvän omaisuuden lopullista menetystä;
- 5) 'jäädyttämisellä' omaisuuden luovuttamisen, tuhoamisen, muuntamisen, hallinnan siirron tai siirtämisen väliaikaista kieltoa tai omaisuuden väliaikaista haltuunottoa tai määräysvaltaan ottamista;
- 6) 'rikoksella' tarkoitetaan 3 artiklassa luetelluissa välineissä tarkoitettuja rikoksia.

3 artikla

Soveltamisala

Tätä direktiiviä sovelletaan seuraavissa välineissä tarkoitettuihin rikoksiin:

- a) Euroopan unionista tehdyn sopimuksen K.3 artiklan 2 kohdan c alakohdan nojalla tehty sellaisen lahjonnan, jossa on osallisina Euroopan yhteisöjen virkamiehiä tai Euroopan unionin jäsenvaltioiden virkamiehiä, torjumista koskeva yleissopimus⁽¹⁾, jäljempänä 'virkamiesten lahjontaa koskeva yleissopimus';
- b) neuvoston puitepäättös 2000/383/YOS, tehty 29 päivänä toukokuuta 2000, rahanväärennyksen estämiseksi annettavan suojan vahvistamisesta rikosoikeudellisten ja muiden seuraamusten avulla euron käyttöönoton yhteydessä⁽²⁾;
- c) neuvoston puitepäättös 2001/413/YOS, tehty 28 päivänä toukokuuta 2001, muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvien petosten ja väärennysten torjunnasta⁽³⁾;

⁽¹⁾ EYVL C 195, 25.6.1997, s. 1.

⁽²⁾ EYVL L 140, 14.6.2000, s. 1.

⁽³⁾ EYVL L 149, 2.6.2001, s. 1.

- d) neuvoston puitepäättös 2001/500/YOS, tehty 26 päivänä kesäkuuta 2001, rahanpesusta, rikoksentekovälineiden ja rikoksen tuottaman hyödyn tunnistamisesta, jäljittämisestä, jäädyttämisestä tai takavarikoimisesta ja menetetyksi tuomitsemisesta ⁽¹⁾;
- e) neuvoston puitepäättös 2002/475/YOS, tehty 13 päivänä kesäkuuta 2002, terrorismin torjumisesta ⁽²⁾;
- f) neuvoston puitepäättös 2003/568/YOS, tehty 22 päivänä heinäkuuta 2003, lahjonnan torjumisesta yksityisellä sektorilla ⁽³⁾;
- g) neuvoston puitepäättös 2004/757/YOS, tehty 25 päivänä lokakuuta 2004, laittoman huumausainekaupan rikostunusmerkistöjä ja seuraamuksia koskevien vähimmäissääntöjen vahvistamisesta ⁽⁴⁾;
- h) neuvoston puitepäättös 2008/841/YOS, tehty 24 päivänä lokakuuta 2008, järjestäytyneen rikollisuuden torjunnasta ⁽⁵⁾;
- i) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/36/EU, annettu 5 päivänä huhtikuuta 2011, ihmiskaupan ehkäisemisestä ja torjumisesta sekä ihmiskaupan uhrien suojelemisesta ja neuvoston puitepäättöksen 2002/629/YOS korvaamisesta ⁽⁶⁾;
- j) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/93/EU, annettu 13 päivänä joulukuuta 2011, lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja seksuaalisen riiston sekä lapsipornografian torjumisesta ja neuvoston puitepäättöksen 2004/68/YOS korvaamisesta ⁽⁷⁾;
- k) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/40/EU, annettu 12 päivänä elokuuta 2013, tietojärjestelmiin kohdistuvista hyökkäyksistä ja neuvoston puitepäättöksen 2005/222/YOS korvaamisesta ⁽⁸⁾,

sekä muut oikeudelliset välineet, jos näissä välineissä säädetään erityisesti, että tätä direktiiviä sovelletaan niissä yhdenmukaistettuihin rikoksiin.

4 artikla

Menetetyksi tuomitseminen

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet, jotta rikoksentekovälineet ja rikoshyöty tai rikoksentekovälineiden ja rikoshyödyn arvoa vastaava omaisuus voidaan tuomita joko kokonaan tai osittain menetetyksi rikoksen johdosta annetulla lainvoimaisella tuomiolla, joka voidaan antaa myös menettelyssä, jossa asia tutkitaan ja ratkaistaan vastaajan poissaolosta huolimatta.

2. Ainakin tapauksissa, joissa menettämisseuraamusta ei voida tuomita 1 kohdan nojalla siksi, että epäilty tai syytetty on sairas tai paennut, jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet, jotta rikoshyöty ja rikoksentekovälineet voidaan tuomita menetetyksi, kun on aloitettu rikosoikeudellinen menettely rikoksesta, joka on omiaan tuottamaan taloudellista hyötyä välittömästi tai välillisesti, ja kun menettely olisi voinut johtaa rikoksesta tuomitsemiseen, jos epäilty tai syytetty olisi voinut osallistua oikeudenkäyntiin.

5 artikla

Laajennettu menetetyksi tuomitseminen

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet, jotta rikoksesta, joka on omiaan tuottamaan taloudellista hyötyä välittömästi tai välillisesti, tuomitulle kuuluva omaisuus voidaan tuomita joko kokonaan tai osittain menetetyksi, jos tuomioistuin on vakuuttunut tapauksen olosuhteiden, mukaan lukien täsmälliset tosiseikat ja saatavilla olevat todisteet, perusteella, että kyseinen omaisuus on peräisin rikollisesta toiminnasta.

⁽¹⁾ EYVL L 182, 5.7.2001, s. 1.

⁽²⁾ EYVL L 164, 22.6.2002, s. 3.

⁽³⁾ EUVL L 192, 31.7.2003, s. 54.

⁽⁴⁾ EUVL L 335, 11.11.2004, s. 8.

⁽⁵⁾ EUVL L 300, 11.11.2008, s. 42.

⁽⁶⁾ EUVL L 101, 15.4.2011, s. 1.

⁽⁷⁾ EUVL L 335, 17.12.2011, s. 1.

⁽⁸⁾ EUVL L 218, 14.8.2013, s. 8.

2. Tämän artiklan 1 kohtaa sovellettaessa 'rikoksen' käsite kattaa vähintään seuraavat:
- a) puitepäätöksen 2003/568/YOS 2 artiklassa säädetty lahjuksen antaminen ja ottaminen yksityisellä sektorilla sekä virkamiesten lahjontaa koskevan yleissopimuksen 2 ja 3 artiklassa määrätty lahjuksen antaminen ja ottaminen, jossa on osallisina unionin toimielinten tai jäsenvaltioiden virkamiehiä;
 - b) puitepäätöksen 2008/841/YOS 2 artiklassa säädetty rikollisjärjestön toimintaan osallistumiseen liittyvät rikokset ainakin niissä tapauksissa, kun rikoksesta on ollut taloudellista hyötyä;
 - c) direktiivin 2011/93/EU 4 artiklan 2 kohdassa säädetty lapsen saaminen tai värväminen osallistumaan pornografiseen esitykseen tai taloudellisen hyödyn saaminen tai lapsen muu riisto tässä tarkoituksessa, jos lapsi on saavuttanut seksuaalista itsemääräämisoikeutta koskevan suojaikärajan; direktiivin 2011/93/EU 5 artiklan 4 kohdassa säädetty lapsipornografian jakelu, levittäminen tai välittäminen; mainitun direktiivin 5 artiklan 5 kohdassa säädetty lapsipornografian tarjoaminen, toimittaminen tai saatavilla pitäminen; mainitun direktiivin 5 artiklan 6 kohdassa tarkoitettu lapsipornografian tuottaminen;
 - d) direktiivin 2013/40/EU 4 ja 5 artiklassa säädetty laitton järjestelmän häirintä ja laitton datan vahingoittaminen, kun on vaikutettu merkittävään määrään tietojärjestelmiä käyttämällä kyseisen direktiivin 7 artiklassa säädettyä välinettä, joka on suunniteltu tai muutettu ensisijaisesti tätä tarkoitusta varten; mainitun direktiivin 7 artiklassa säädetty rikoksen tekemiseen tarkoitettujen välineiden tahallinen tuottaminen, myynti, käyttöön hankkiminen, tuonti, levittäminen tai muu saataville asettaminen, ainakin jos kyse ei ole vähäisestä tapauksesta;
 - e) rikos, josta on säädetty ankarimmaksi rangaistukseksi vähintään neljä vuotta vankeutta 3 artiklassa tarkoitetun välineen nojalla tai, jos kyseisessä välineessä ei ole määrätty rangaistuksen ankaruudesta, asiaankuuluvan kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

6 artikla

Kolmansille osapuolille siirrettyjen varojen menetetyksi tuomitseminen

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet, jotta epäillyn tai syytetyn suoraan tai välillisesti kolmannelle osapuolelle siirtämä tai kolmannen osapuolen suoraan tai välillisesti epäillyltä tai syytetyltä hankkima rikoshyöty tai muu omaisuus, jonka arvo vastaa rikoshyödyn arvoa, voidaan tuomita menetetyksi ainakin tapauksissa, joissa kolmas osapuoli tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää konkreettisten tosiasioiden ja olosuhteiden, myös omaisuuden siirtymisen veloituksetta tai huomattavasti markkina-arvoa alemmasta hinnasta, perusteella, että siirron tai hankinnan tarkoituksena oli menetetyksi tuomitsemisen välttäminen.
2. Edellä olevalla 1 kohdalla ei rajoiteta vilpittömässä mielessä toimineiden kolmansien osapuolten oikeuksia.

7 artikla

Jäädäyttäminen

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet, jotta omaisuus voidaan jäädäyttää mahdollista myöhempää menetetyksi tuomitsemista varten. Näihin toimivaltaisen viranomaisen määräämiin toimenpiteisiin on sisällyttävä tarvittaessa kiireellisten toimien toteuttaminen omaisuuden turvaamiseksi.
2. Edellä olevassa 6 artiklassa tarkoitettuun kolmannen osapuolen hallussa olevaan omaisuuteen voidaan soveltaa jäädäyttämistoimenpiteitä mahdollisen myöhemmän menetetyksi tuomitsemisen varalta.

8 artikla

Suojalauseke

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että henkilöillä, joita tässä direktiivissä säädetyt toimenpiteet koskevat, on oikeus tehokkaisiin suojakeinoihin ja oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin oikeuksiensa suojaamiseksi.
2. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että omaisuuden jäädyttämistä koskeva päätös annetaan tiedoksi henkilölle, jota asia koskee, mahdollisimman pian sen täytäntöönpanon jälkeen. Tiedoksiannon yhteydessä olisi ainakin lyhyesti esitettävä kyseisen päätöksen syy tai syyt. Toimivaltaiset viranomaiset voivat lykätä omaisuuden jäädyttämistä koskevan päätöksen tiedoksiantamista henkilölle, jota asia koskee, kun se on tarpeen rikostutinnan vaarantumisen estämiseksi.
3. Omaisuuden jäädyttämistä koskeva päätös pidetään voimassa vain niin kauan, kuin on tarpeen kyseisen omaisuuden säilyttämiseksi mahdollista myöhempää menetetyksi tuomitsemista varten.
4. Jäsenvaltioiden on säädettävä niiden henkilöiden, joiden omaisuutta päätös koskee, mahdollisuudesta hakea jäädyttämisspätökseen muutosta tuomioistuimessa kansallisessa oikeudessa säädettyjen menettelyjen mukaisesti. Näissä menettelyissä voidaan määrätä, että kun alkuperäisen jäädyttämisspätöksen on tehnyt muu toimivaltainen viranomainen kuin oikeusviranomainen, kyseinen päätös on ensin toimitettava oikeusviranomaisen vahvistettavaksi tai uudelleentarkasteltavaksi, ennen kuin siihen voidaan hakea muutosta tuomioistuimessa.
5. Jäädetytty omaisuus, jota ei myöhemmin tuomita menetetyksi, on palautettava välittömästi. Edellytykset tai menettelymääräykset, joiden nojalla kyseinen omaisuus palautetaan, määritellään kansallisessa lainsäädännössä.
6. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että kaikki menetetyksi tuomitsemista koskevat päätökset perustellaan ja annetaan tiedoksi henkilölle, jota asia koskee. Jäsenvaltioiden on säädettävä, että henkilöillä, jota menetetyksi tuomitsemista koskeva asia koskee, on tosiasiallinen mahdollisuus riitauttaa menetetyksi tuomitsemista koskeva päätös tuomioistuimessa.
7. Henkilöillä, joiden omaisuutta menetetyksi tuomitsemista koskeva päätös koskee, on oltava oikeuksiensa puolustamiseksi oikeus oikeudelliseen edustajaan koko rikosshyödyn ja rikoksentekevälineiden määrittämiseen liittyvän menetetyksi tuomitsemista koskevan menettelyn ajan, sanotun kuitenkin rajoittamatta direktiivin 2012/13/EU ja direktiivin 2013/48/EU soveltamista. Tästä oikeudesta on ilmoitettava henkilöille, joita asia koskee.
8. Henkilöllä, jota asia koskee, on oltava 5 artiklassa tarkoitettujen menettelyjen yhteydessä tosiasiallinen mahdollisuus riitauttaa tapauksen olosuhteet, myös tapauksen tosiasiat ja saatavilla olevat todisteet, joiden perusteella kyseinen omaisuus katsotaan rikollisesta toiminnasta peräisin olevaksi omaisuudeksi.
9. Kolmansilla osapuolilla on oikeus vaatia omistusoikeutta tai muita omaisuuteen liittyviä oikeuksia myös 6 artiklassa tarkoitetuissa tapauksissa.
10. Jos uhreilla on rikoksen johdosta vaateita sellaista henkilöä kohtaan, johon kohdistuu tämän direktiivin mukainen menetetyksi tuomitsemista koskeva toimenpide, jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että menetetyksi tuomitsemista koskeva toimenpide ei estä näitä uhreja hakemasta korvausta vaateistaan.

*9 artikla***Tehokas menetetyksi tuomitseminen ja täytäntöönpano**

Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet, jotta jäädytettävä ja menetetyksi tuomittava omaisuus voidaan tunnistaa ja jäljittää myös lainvoimaisen rikustuomion tai 4 artiklan 2 kohdan mukaisten menettelyjen jälkeen ja jotta menetetyksi tuomitsemista koskevan päätöksen tehokas täytäntöönpano voidaan varmistaa, jos tällainen määräys on jo annettu.

*10 artikla***Jäädytetyn ja menetetyksi tuomitun omaisuuden hallinnointi**

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet, kuten perustettava keskitettyjä toimistoja tai joukko erikoistuneita toimistoja tai otettava käyttöön muita järjestelyjä sen varmistamiseksi, että jäädytettyä omaisuutta hallinnoidaan asianmukaisella tavalla sen mahdollista myöhempää menetetyksi tuomitsemista varten.
2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 1 kohdassa tarkoitettuihin toimenpiteisiin sisältyy mahdollisuus omaisuuden myyntiin tai luovutukseen tarvittaessa.
3. Jäsenvaltioiden on harkittava toimenpiteitä, jotka mahdollistaisivat menetetyksi tuomitun omaisuuden käyttämisen yleisen edun mukaisesti tai sosiaalisiin tarkoituksiin.

*11 artikla***Tilastot**

1. Jäsenvaltioiden on säännöllisesti kerättävä asiaa käsitteleviltä viranomaisilta kattavia tilastotietoja. Kerätyt tilastotiedot on toimitettava komissiolle vuosittain, ja niihin on sisällyttävä seuraavat tiedot:
 - a) täytäntöön pantujen jäädyttämispäätösten lukumäärä;
 - b) täytäntöön pantujen menetetyksi tuomitsemista koskevien päätösten lukumäärä;
 - c) jäädytetyn omaisuuden arvioitu arvo, ainakin mahdollista myöhempää menetetyksi tuomitsemista varten jäädyttämisen ajankohtana jäädytetyn omaisuuden arvioitu arvo;
 - d) takaisin perityn omaisuuden arvioitu arvo menetetyksi tuomitsemisen ajankohtana.
2. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle vuosittain myös seuraavat tilastot, jos ne ovat keskitetysti saatavilla kyseisessä jäsenvaltiossa:
 - a) sellaisten pyyntöjen lukumäärä, jotka koskevat jäädyttämispäätösten täytäntöönpanoa toisessa jäsenvaltiossa;
 - b) sellaisten menetetyksi tuomitsemista koskevien päätösten lukumäärä, jotka on pyydetty pantavaksi täytäntöön toisessa jäsenvaltiossa;
 - c) toisessa jäsenvaltiossa toteutetun täytäntöönpanon seurauksena takaisin perityn omaisuuden arvo tai arvioitu arvo.
3. Jäsenvaltioiden on pyrittävä keräämään keskustasolla kaikki 2 kohdassa tarkoitettut tiedot.

12 artikla

Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 4 päivänä lokakuuta 2015. Niiden on viipymättä toimitettava kyseiset säädökset kirjallisina komissiolle.
2. Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaistaan. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.
3. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

13 artikla

Raportointi

Komissio esittää viimeistään 4 päivänä lokakuuta 2018 Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen, jossa se arvioi voimassa olevan kansallisen lainsäädännön vaikutusta menetetyksi tuomitsemiseen ja varojen takaisin Hankintaan ja esittää tarvittaessa asiaa koskevia ehdotuksia.

Tässä kertomuksessa komissio arvioi myös, onko 5 artiklan 2 kohdassa olevaa rikosten luetteloa tarpeen tarkistaa.

14 artikla

Yhteisen toiminnan 98/699/YOS sekä puitepäätösten 2001/500/YOS ja 2005/212/YOS tiettyjen säännösten korvaaminen

1. Korvataan yhteinen toiminta 98/699/YOS, puitepäätöksen 2001/500/YOS 1 artiklan a alakohta ja sen 3 ja 4 artikla sekä puitepäätöksen 2005/212/YOS 1 artiklan neljä ensimmäistä luetelmakohtaa ja 3 artikla niiden jäsenvaltioiden osalta, joita tämä direktiivi sitoo, tämän kuitenkin vaikuttamatta näiden jäsenvaltioiden velvollisuuksiin, jotka koskevat kyseisten puitepäätösten saattamiselle osaksi kansallista lainsäädäntöä asetettuja määräaikoja.
2. Niiden jäsenvaltioiden osalta, joita tämä direktiivi sitoo, viittauksia 1 kohdassa tarkoitettuihin yhteisen toiminnan 98/699/YOS ja puitepäätösten 2001/500/YOS ja 2005/212/YOS säännöksiin pidetään viittauksina tähän direktiiviin.

15 artikla

Voimaantulo

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

16 artikla

Osoitus

Tämä direktiivi on osoitettu jäsenvaltioille perussopimusten mukaisesti.

Tehty Brysselissä 3 päivänä huhtikuuta 2014.

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies

M. SCHULZ

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

D. KOURKOULAS